

Zaaknummer : 00583089
Ons Kenmerk : ODH-2021-00007618
Datum : 7 december 2021

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 02
E vergunningen@odh.nl
I www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 29 mei 2020, aangevuld op 8 januari 2021 en gewijzigd op 1 en 25 november 2021, hebben wij van Stichting Natuur- en Vogelwacht Biesbosch te Dordrecht, afdeling Natuur-Wetenschappelijk Centrum (hierna: NWC) een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en artikel 3.10, tweede lid (in samenhang met artikel 3.8) van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het uitvoeren van inventarisaties van en onderzoek naar beschermde flora en fauna in Zuid-Holland. Ontheffing is aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals opgenomen in tabel 1 en 2.

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming, gespecificeerd per soortgroep

Soort(groep)	Verbod Wnb	
Als bedoeld in artikel 1 Vogelrichtlijn: Vogels	Artikel 3.1 lid 1	Vangen
	Artikel 3.1 lid 2	Opzettelijk* nesten of andere rustplaatsen of eieren beschadigen, vernielen of wegnemen
	Artikel 3.1 lid 3	Eieren rapen of onder zich hebben
	Artikel 3.2 lid 6	Onder zich hebben of vervoeren van (delen van) vogels anders dan voor verkoop.
Als bedoeld in Bijlage IV, onderdeel a, Habitatrichtlijn, bijlage II Bern en bijlage I Bonn ¹ : Overige zoogdieren Vleermuizen Amfibieën Reptielen Vissen Ongewervelden	Artikel 3.5 lid 1	Vangen en opzettelijk* doden, uitsluitend voor wat betreft: vissen, amfibieën, ongewervelden uit deze soort(groep) en het vangen van de Noordse woelmuis.
	Artikel 3.5 lid 2	Opzettelijk* verstoren
	Artikel 3.5 lid 3	Opzettelijk* eieren vernielen of rapen
	Artikel 3.5 lid 4	Voortplantingsplaatsen en rustplaatsen beschadigen of vernielen
	Artikel 3.6 lid 2	Onder zich hebben of vervoeren, anders dan voor verkoop

¹ Conform de specificatie van de soorten weergegeven in de lijst op pag. 15 t/m 17 van het Projectplan 2021 van 1 maart 2021.

Dieren als bedoeld in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb	Artikel 3.10 lid 1a	Vangen en opzettelijk* doden van vissen, amfibieën, ongewervelden en voor wat betreft zoogdieren uitsluitend voor (spits)muizen, woelratten en wezel.
	Artikel 3.10 lid 1b	Opzettelijk* vernielen of beschadigen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen
Planten als bedoeld in Bijlage IV, onderdeel b Habitatrichtlijn, bijlage I Bern	Artikel 3.5 lid 5	Opzettelijk* plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen
Planten als bedoeld in bijlage, onderdeel B, bij de Wnb	Artikel 3.10 lid 1c	Opzettelijk* plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen

* Opzettelijk= daaronder valt ook het zgn. voorwaardelijk opzet: de handeling is weliswaar niet gericht op het overtreden van een verbodsbepaling, maar degene die de handeling verricht aanvaardt de aanmerkelijke kans dat het verbod door zijn handeling wordt overtreden. Daarmee wordt een voorzienbaar risico genomen.

Tabel 2. Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming m.b.t. vangmiddelen

Soort	Verbod Wnb	Vangmiddel
Vogels	Artikel 3.4 lid 1 Wnb	Mistnet (niet selectief)
Grondgebonden zoogdieren	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Inloopval (niet selectief)
Vleermuizen	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Mistnet (niet selectief)
Vissen	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Steeknet, fuik, broed- of 10/70/100-meterzege, hevelzuiger en elektro-visapparatuur (niet selectief)
Amfibieën	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Amfibieën- en macrofaunanet en andere vangnetten, amfibieënscherm en emmer (niet selectief)
Reptielen	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Vangnet
Ongewervelden	Artikel 3.9 lid 1 Wnb	Macrofauna- of amfibieënet en andere vangnetten, hevelzuiger en vangpotje.
Alle soorten	Artikel 3.24 lid 2 jo. artikel 3.10 Besluit wet natuurbescherming	Het zich buiten gebouwen bevinden met bovenstaande niet-selectieve vangmiddelen.

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 december 2021 tot en met 1 december 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en voor onderzoek en onderwijs te verlenen aan de Stichting Natuur- en Vogelwacht Biesbosch (Natuur- Wetenschappelijk Centrum) te Dordrecht, met uitzondering van de activiteiten vermeld onder II.
- II. de aanvraag te weigeren voor:
 - a. het vangen van vogels;

- b. het vangen van vleermuizen;
 - c. het doden van amfibieën;
 - d. het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels t.b.v. broedvogelpreventie.
- III. de volgende vangmiddelen aan te wijzen:
- a. grondgebonden zoogdieren: inloopvallen;
 - b. amfibieën: amfibieën- en macrofaunanet en andere netten, amfibieënscherm en emmer;
 - c. reptielen: vangnet;
 - d. vissen: steeknet, fuik, broed- of 10/70/100-meterzegen, hevelzuiger en elektro-visapparaat;
 - e. ongewervelden: macrofauna- of amfibieënnet en andere vangnetten, hevelzuiger en vangpotje.
- IV. voor het doden van larven van libellen het volgende middel aan te wijzen: heet water;
- V. voor het doden van de platte schijfhoren, loopkevers en visbroed het volgende middel aan te wijzen: alcohol;
- VI. ter uitvoering van besluitonderdelen I en III ontheffing te verlenen van het verbod, zoals genoemd in artikel 3.24, tweede lid van de Wnb jo. artikel 3.10, aanhef en onder e, van het Besluit natuurbescherming, om zich buiten gebouwen te bevinden met een inloopval;
- VII. de voorschriften 1 tot en met 19 te verbinden aan deze ontheffing;
- VIII. de aanvraag van 29 mei 2020 en de aanvullende informatie van 10 december 2020, 8 en 11 januari 2021 alsmede 1 en 18 maart 2021, 7 oktober 2021, 1 en 25 november 2021 en het Projectplan 2021 (versie d.d. maart 2021) onderdeel te laten zijn van deze ontheffing.
- IX. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 december 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 Deze ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten en verboden zoals weergegeven in tabel 1 van dit besluit en voor het gebruik van middelen zoals weergegeven in tabel 2 van dit besluit voor zover deze niet expliciet zijn geweigerd onder beslispunt II.
- 2 De uitvoering van de aangevraagde handelingen dient plaats te vinden zoals beschreven in de aanvraag en het Projectplan 2021 versie d.d. 1 maart 2021, indien en voor zover in dit besluit niet anders is aangegeven.
- 3 Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-) personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 4 De medewerkers van de ontheffinghouder dienen zich als werknemer of opdrachtnemer van de (gemachtigde van de) ontheffinghouder te kunnen legitimeren door middel van een werknemerspas of een machtiging van de ontheffinghouder en dienen een kopie van deze ontheffing bij zich te dragen. Gemachtigden dragen bij het verrichten van de handelingen waarvoor de ontheffing verleend is tevens de betreffende machtiging bij zich. Voornoemde bewijsmiddelen ter legitimatie dienen fysiek of digitaal getoond te worden aan een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar indien daarom wordt verzocht.
- 5 Het jaaroverzicht van de verstrekte machtigingen van het afgelopen jaar dient uiterlijk in de maand januari van het daaropvolgende jaar te worden verstrekt aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, emailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'Flora en Fauna' en zaaknummer 00583089.
- 6 De machtiging (vs. 4) vermeldt in ieder geval de volgende gegevens:
 - a volledige naam, adres, woonplaats en geboortedatum van degene aan wie de machtiging is verleend;
 - b naam en contactgegevens van het bedrijf dan wel de organisatie(s) waarvoor de betreffende persoon als bedoeld onder a werkzaam is in relatie tot de bedoelde handelingen;
 - c soort(en) en eventuele aantallen waarvoor de machtiging geldt;
 - d kwalificaties van de gemachtigde met betrekking tot deskundigheid op het gebied van beschermde soorten i.r.t. de bedoelde handelingen waarop de betreffende machtiging ziet;
 - e de handelingen waarop de betreffende machtiging ziet;
 - f de periode waarvoor de machtiging geldt;
 - g de plaats(en) waar de handelingen mogen worden verricht;
 - h ondertekening van de machtiging door rechtsgeldig/tekenbevoegde vertegenwoordiger van ontheffinghouder;
 - i het zaaknummer van voorliggende ontheffing (00583089).

- 7 Bij het uitvoeren van onderzoek wordt te allen tijde gekozen voor de voor de betreffende soort minst schadelijke methode die een toereikend onderzoeksresultaat biedt (zie ook vs. 11). Daarbij zal – indien en voor zover beschikbaar - gebruik worden gemaakt van de voor de betrokken soort meest recente standaardonderzoeksmethoden, die zijn beschreven in de kennisdocumenten van BIJ12 en/of opgesteld dan wel geaccepteerd zijn door de landelijk erkende soortenbeschermende organisaties² en/of de IBN-methode.
- 8 Bij afwezigheid van geaccepteerde standaardonderzoeksmethoden en/of andere algemeen geaccepteerde onderzoekswijzen als bedoeld in voorschrift 7 dient een afgewogen onderzoeksopzet te worden uitgewerkt door een ter zake deskundige³ met als grondslag het minimaliseren van effecten en onnodig lijden (vs. 13). Daarbij geldt dat als deze situatie zich voordoet, hiervan expliciet melding dient te worden gedaan in het jaaroverzicht (vs. 5) waarbij tevens de gevolgde werkwijze wordt geëvalueerd en waar nodig wordt verbeterd op basis van de opgedane inzichten.
- 9 Tijdens de uitvoering van de handelingen dient een afschrift van dit besluit en de bijbehorende documenten fysiek dan wel digitaal op verzoek van daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren getoond te kunnen worden op of nabij de locatie waar de handelingen plaatsvinden.

Specifieke voorschriften

- 10 De ontheffinghouder dient elk gevangen dier dat weer in vrijheid wordt gesteld, vrij te laten op de plaats waar het is gevangen of in de directe nabijheid van die plaats binnen het bestaande leefgebied (maximaal 100m). Indien dit onverhoopt niet mogelijk is, dient de ontheffinghouder contact op te nemen met Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 5).
- 11 Voor het gebruik van vangpotten voor loopkevers stellen wij in additie tot de voorschriften 7, 13 en 14 het volgende: bij de inzet van vangpotten moeten effectieve maatregelen getroffen worden om ongewenste bijvangsten van kleine zoogdieren, amfibieën en reptielen te voorkomen. Bijvoorbeeld de inzet van een omgekeerd petrischaaltje op pootjes of vergelijkbaar. Deze maatregel dient in het ecologisch logboek (vs. 14) te worden gemotiveerd. De droge pot dient te worden voorzien van wat kleine gaatjes in de bodem voor het weglopen van regenwater om te voorkomen dat er onnodig dieren worden gedood.
- 12 Dieren die niet opzettelijk zijn gevangen en waarvoor geen ontheffing is verleend, dienen onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld op of in de onmiddellijke nabijheid van de locatie waar ze gevangen zijn.

² Zoals SOVON, RAVON, Zoogdierenvereniging, Vlinderstichting, EIS (Kenniscentrum Insecten) en Floron.

³ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

13 Voor alle onderzoeken waarbij dieren worden gevangen en/of mogelijk worden gedood of waarbij eieren worden geraapt, dient een concreet onderzoeksplan te worden opgesteld waarin minimaal het volgende moet zijn opgenomen:

- een zorgvuldige afweging waaruit blijkt dat er geen andere minder invasieve methoden zijn om hetzelfde resultaat te bereiken (bv. inzet van e-DNA-onderzoek);
- een heldere beschrijving van de wijze waarop het vangen wordt uitgevoerd (o.a. duur, frequentie en inzet materiaal en mensen) waaruit blijkt dat negatieve effecten ten gevolge van het vangen tot een minimum worden beperkt.

Dit plan dient op verzoek van de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar fysiek of digitaal te worden getoond. Dat kan een situatie in het veld betreffen dan wel een verzoek naar aanleiding van de jaarrapportage (vs. 5).

14 Van alle onderzoekshandelingen dient een ecologisch logboek te worden bijgehouden welke op verzoek van een bevoegd toezichthouder of opsporingsambtenaar dient te worden getoond. In het logboek dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- i) tijd, datum en plaats van het onderzoek;
- ii) het aantal controlebezoeken bij de inzet van vangmiddelen zoals inloopvallen en vangpotten;
- iii) betrokken deskundigen (zie voorschrift 6);
- iv) welke aantallen beschermde dieren zijn gevangen, vrijgelaten of gedood, gespecificeerd per soort.

15 De ontheffinghouder voorkomt het overbrengen of verspreiden van ziektekiemen via materieel, materiaal en kleding. Daarvoor dient bij elk veldonderzoek naar water- en oeverplanten of macrofauna in en nabij waterpartijen het actuele 'desinfectie protocol veldwerk vissen en amfibieën' van de stichting RAVON⁴ of een vergelijkbaar eigen hygiëneprotocol te worden toegepast.

16 Ter voorkoming van verspreiding van invasieve exoten is het verplicht bij het verlaten van een onderzoekslocatie, waarbij de aanwezigheid van voorgenoemde soorten reeds bekend is of niet valt uit te sluiten, eerst het profiel van schoenen, laarzen en banden van vervoersmiddelen grondig te reinigen met water en een borstel om plantenresten volledig te verwijderen.

17 Inloopvallen die zijn uitgezet voor het vangen van de zoogdieren (spits)muizen, woelratten en wezel dienen minimaal 2 keer per etmaal te worden gecontroleerd. De periode tussen de controles dient minimaal 8 uur te bedragen.

18 Het vangen van vissen met een elektrisch-vistuig dient te geschieden door een medewerker die in het bezit is van een geldig certificaat voor deze wijze van vissen.

19 De ontheffinghouder dient voor alle beschermde soorten opgenomen in deze ontheffing een overzicht bij te houden van de uitgevoerde onderzoeken. Jaarlijks dient hiervan een rapportage in de maand januari volgend op het betreffende jaar toegezonden te worden aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 5). Deze rapportage dient in ieder geval de volgende gegevens per onderzoek te bevatten:

- i) de periode en plaats van onderzoek;
- ii) door wie de onderzoeken (al dan niet met machtiging vs. 8) zijn uitgevoerd;
- iii) het doel en de noodzaak van het onderzoek;
- iv) de beschermde soorten en de handelingen, waarvoor deze ontheffing is verleend;
- v) slachtofferregistratie (met aantallen en redenen) van gedode of verwonde dier c.q. gevonden dode dieren of delen daarvan en wat er met de eventuele kadavers is gedaan;

⁴ Huidige versie: https://www.ravon.nl/Portals/2/Bestanden/Publicaties/Hygiene_protocol.pdf.

vi) hoeveel eieren er zijn geraapt, met welk doel en wat er vervolgens mee is gedaan.
Het rapport dient uit een spreadsheet te bestaan.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Als blijkt dat er ten gevolge van handelingen verbodsbepalingen overtreden worden ten aanzien van andere dan de soorten en soortgroepen waarvoor ontheffing is verleend, dan dient hiervoor een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 29 mei 2020, aangevuld op 8 januari 2021 en gewijzigd op 1 en 25 november 2021, hebben wij van Stichting Natuur- en Vogelwacht Biesbosch te Dordrecht, afdeling Natuur-Wetenschappelijk Centrum (hierna: NWC) een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in de artikelen 3.3, eerste lid, 3.8, eerste lid en artikel 3.10, tweede lid (in samenhang met artikel 3.8) van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het uitvoeren van inventarisaties van en onderzoek naar beschermde flora en fauna in Zuid-Holland. Ontheffing is aangevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals opgenomen in tabel 1 en 2 en voor de periode van 1 december 2021 tot en met 1 december 2026.

Voorzetting eerder verleende ontheffing

NWC is sinds 1986 actief als ecologisch onderzoeks- en adviesbureau. Sinds 2005 beschikt NWC over een algemene ontheffing voor het uitvoeren van onderzoek naar beschermde dier- en plantensoorten in Nederland. Op 23 juni 2015 is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO) aan NWC een ontheffing verleend, voor wat betreft dezelfde beschermde soorten en handelingen als waarvoor het onderhavige besluit geldt. Deze ontheffing met kenmerk FF/75A/2015/005 was geldig tot 2 juli 2020. Omdat deze ontheffing is verlopen en met de inwerkingtreding van de Wnb het bevoegd gezag is gewijzigd is een nieuwe ontheffing aangevraagd voor het grondgebied Zuid-Holland.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Aanvraagformulier conform het model van RVO voor een ontheffing FFW d.d. 13 mei 2020;
- Ontheffing van RVO voor onderzoek van 23 juni 2015, met kenmerk FF/75A/2015/005;
- Projectplan onderzoeksontheffing NWC, januari 2021;
- E-mail van NWC met aanvraagformulier conform het model van ODH voor ontheffing Wnb, d.d. 8 januari 2021 (aanvulling op vragenformulier model RVO);

Op ons verzoek is de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- E-mail van NWC met aangepast Projectplan 2021, d.d. 1 maart 2021 (hierna: Projectplan 2021);
- E-mail van NWC met aanvullingen op de aanvraag, d.d. 18 maart 2021;
- E-mail van NWC met aanvullende informatie over de aangevraagde activiteiten, d.d. 7 oktober 2021;
- E-mail van NWC waarin de aanvraag wordt beperkt tot alleen de provincie Zuid-Holland, d.d. 1 november 2021;
- E-mail van NWC waarbij de aanvraag voor wat betreft het tentoonstellen van geprepareerde (onderdelen van) beschermde planten- en diersoorten in het Natuur- en Cultuurhistorisch Museum Twintighoeven te Dordrecht, waarvoor RVO bevoegd gezag is, wordt ingetrokken en gevraagde ontheffingsperiode is aangepast van 1 juni 2020 t/m 1 juni 2025 naar 1 december 2021 t/m 1 december 2026, d.d. 25 november 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 5 augustus 2020 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

Vanaf 1 januari 2017 zijn de provincies in principe het bevoegd gezag voor de Wnb. De ontheffing is aangevraagd voor de provincie Zuid-Holland, zijnde de provincie waar de aanvrager is gevestigd en waar zij onderzoek gaat uitvoeren. Op grond van artikel 1.3, eerste lid, van de Wnb zijn wij het bevoegd gezag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.8, 3.9, 3.10, 3.24 en 3.25 van de Wnb, het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb) en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De soorten en handelingen waar de aanvraag betrekking op heeft zijn opgenomen in tabel 1 hiervoor.

Op grond van artikel 3.3, 3.8 en artikel 3.10 van de Wnb wordt een ontheffing voor bovengenoemde handelingen slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in respectievelijk artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, en/of artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betrokken soorten, respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Middelen

Op grond van artikel 3.4, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wnb is het verboden om gebruik te maken van vangmiddelen die qua werking en gebruik niet-selectief zijn en welke in elk geval zijn genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Vogelrichtlijn. Op grond van artikel 3.4, tweede lid, kunnen wij ontheffing verlenen van het genoemde verbod. Hierop zijn artikel 3.3, vierde en vijfde lid, van de Wnb van overeenkomstige toepassing.

Op grond van artikel 3.9, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wnb is het verboden om gebruik te maken van vangmiddelen die qua werking en gebruik niet-selectief zijn en welke in elk geval zijn opgenomen in Bijlage VI, onderdeel a, van de Habitatrichtlijn. Op grond van artikel 3.9, tweede lid, kunnen wij ontheffing verlenen van het genoemde verbod. Hierop is artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb van overeenkomstige toepassing.

Op grond van artikel 3.24, tweede lid, van de Wnb in samenhang met artikel 3.10 van het Bnb is het verboden zich buiten gebouwen te bevinden met bij algemene maatregel van bestuur aangewezen middelen die geschikt zijn voor het doden of vangen van dieren, of met materialen ter onmiddellijke vervaardiging van die middelen, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die middelen of materialen zullen (kunnen) worden gebruikt voor het doden of vangen van dieren. Voor het vangen van dieren worden verscheidende vangmiddelen gebruikt, welke behoren tot onderdeel c van artikel 3.10 van het Bnb. Op grond van artikel 3.25, vierde lid, onder a, van de Wnb kunnen wij ontheffing verlenen van het genoemde verbod.

Het is verboden mistnetten te vervoeren, te verkopen, te koop aan te bieden, te kopen of onder zich te hebben (artikel 3.24, vierde lid, van de Wnb jo. artikel 3.11 Bnb). Wij mogen daarvoor ontheffing verlenen op grond van artikel 3.25, vierde lid, van de Wnb.

Op grond van het bepaalde in artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb, moeten de middelen die voor het vangen of doden van dieren worden gebruikt in de ontheffing worden aangewezen.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag betreft het uitvoeren van (veld-)inventarisaties van en onderzoek naar beschermde flora en fauna in de provincie Zuid-Holland.

De ontheffing wordt aangevraagd voor (veld-)inventarisaties en onderzoek dat o.a. tot doel heeft om:

- te weten of één of meerdere soorten in of binnen de invloedssfeer van een gebied voorkomen (presentatie-, verspreidings- of monitoring-onderzoek);
- inzicht te krijgen in de functie(s) die (onderdelen van) het gebied heeft (hebben) voor de betreffende soort(en).

Alle soorten: onderzoek met eDNA

Environmental DNA (eDNA) wordt gebruikt om de aanwezigheid van zowel aquatische als terrestrische soorten in wateren aan te tonen. De voorkomende organismen laten DNA sporen achter in het water. Er worden sample kits gebruikt om eDNA monsters op de onderzoekslocatie te verzamelen die vervolgens opgestuurd worden naar een onderzoekslaboratorium. In het laboratorium wordt het DNA uit de watermonsters geëxtraheerd waarbij de aanwezigheid van een soort in het water aangetoond kan worden zonder de soort hiervoor te moeten vangen. Deze handeling leidt niet tot overtredingen van de Wnb en heeft geen nadelige gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten. Met deze onderzoeksmethode kan echter nog niet alle informatie verkregen worden, waardoor aanvullend andere onderzoeksmethodes noodzakelijk zijn. Deze methodes worden hieronder beschreven.

Onderzoeksmethoden per soort

Hierna volgt een korte beschrijving van de onderzoeksmethode per soort zoals deze zijn beschreven in het Projectplan 2021. Per onderzoeksmethode volgt daarna onze beoordeling.

Zoogdieren (excl. vleermuizen)

Onderzoek naar de aanwezigheid van muizen (o.a. Noordse woelmuis en waterspitsmuis) vindt plaats m.b.v. inloopvallen van het merk Longworth (zgn. "life traps"). De onderzoeklocaties worden bemonsterd volgens (een afgeleide van) de IBN-methode. Het gebruik van inloopvallen is een onderzoeksmiddel. Hoewel de inloopvallen tweemaal per dag worden gecontroleerd en er voldoende hooi en voedsel in gedaan wordt, bestaat er toch de kans dat er dieren dood zullen gaan in de vallen. Deze dieren betreffen veelal (spits)muizen, woelratten en/of een wezel. Voor onderzoek naar grondgebonden zoogdieren (o.a. marterachtigen en bever) worden daarnaast wildcamera's ingezet om verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving te onderzoeken. Wildcamera's zijn infrarood camera's die beginnen met opnemen zodra ze beweging en/of een warmtebron detecteren. Op deze manier kunnen dieren op een minder arbeidsintensieve manier en zonder stress in hun natuurlijke habitat bestudeerd worden. Naast bovengenoemde soorten, waarvoor specifieke inventarisatiemethoden ingezet worden, zijn er een aantal soorten die aan de hand van sporen (bewoningssporen, vraat-sporen, etc.) of zichtwaarnemingen eenvoudig geïnventariseerd kunnen worden. Overtreding van de Wnb bestaat in dit geval ten hoogste uit incidentele verstoring. Verstoring wordt echter zoveel mogelijk voorkomen door niet langer dan nodig bij een verblijfplaats te verblijven en voldoende afstand te houden.

Onze beoordeling zoogdieren:

Wij kunnen instemmen met bovengenoemde onderzoeksmethode en het zorgvuldig gebruik van inloopvallen, waarbij deze voldoende frequent worden gecontroleerd om de kans op slachtoffers zo klein mogelijk te houden.

Vleermuizen

Voor het onderzoek naar bepaalde soorten vleermuizen (o.a. baardvleermuis, franjestaart en watervleermuis) is ook het gebruik van mistnetten aangevraagd wanneer niet duidelijk is welke soorten in een bepaald gebied voorkomen en/of om verblijfplaatsen en landschapsgebruik van minder algemene soorten te karteren. Soorten van de Myotisfamilie (o.a. baardvleermuis, franjestaart, watervleermuis) zijn niet altijd met voldoende zekerheid met een batdetector van elkaar te onderscheiden. Om het risico van doden of verwonden te voorkomen, wordt direct na het opstellen van de netten de wacht gehouden en worden netten regelmatig gecontroleerd. De gevangen dieren worden direct gedetermineerd en ter plaatse vrijgelaten.

Onderzoek naar potentiële winterverblijfplaatsen van vleermuizen wordt gedaan m.b.v. LED-lampen, spiegeltjes en een fotocamera. Boomholtes worden op vleermuizen geïnspecteerd met een endoscoop.

Vleermuisinventarisaties vinden met name in de avond, nacht en vroege ochtend plaats en worden gedaan met behulp van batdetectors en een batlogger.

Voor vleermuisonderzoek worden daarnaast bestaande vleermuiskasten geïnspecteerd. Bij het controleren van deze kasten worden de kasten opengemaakt of onderzocht met behulp van een endoscoop en een fotocamera om zo te zien of, hoeveel en welke soort vleermuizen er gebruik maken van de kast. Bij aanwezigheid van vleermuizen in de kasten kunnen de individuen tijdelijk verstoring ervaren wanneer de kasten opengemaakt worden. Verstoring wordt echter zoveel mogelijk voorkomen. De vleermuizen worden zo snel mogelijk gedetermineerd, worden niet aangeraakt, tenzij ze zich laten vallen. Dan worden ze terug in de kast geplaatst.

Onze beoordeling vleermuizen:

Wij kunnen instemmen met de hierboven beschreven onderzoeksmethode, maar niet met het gebruik van mistnetten. De onderbouwing voor deze weigering, is opgenomen na de beoordeling van de onderzoeksmethode voor vogels.

Vogels

NWC voert regelmatig onderzoek uit naar jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een telescopische spiegel of camera, een ladder of een hoogwerker. Dit onderzoek kan een tijdelijke verstoring inhouden. Dit wordt zoveel mogelijk voorkomen door wanneer een bezet nest wordt aangetroffen dit direct met rust te laten. Onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vogels kan een tijdelijke verstoring inhouden van de onderzochte soorten. Hoewel niet opzettelijk, kunnen nesten en/of rustplaatsen (tijdelijk) beschadigd raken tijdens het doen van onderzoek bijvoorbeeld wanneer er dakpannen gelicht worden om onderzoek te doen naar nestplaatsen van de huismus. Dit wordt zoveel mogelijk voorkomen door wanneer een bezet nest wordt aangetroffen, dit direct met rust te laten. Voor het onderzoek naar vogels is ook het gebruik van mistnetten aangevraagd. Bij het gebruik maken van deze methode kan het voorkomen dat er een slachtoffer kan vallen met verwondingen of de dood tot gevolg.

Weigering mistnetten als vangmiddel voor vogels en vleermuizen

Wij kunnen instemmen met de hierboven beschreven onderzoeksmethoden voor vogelsoorten en vleermuissoorten, maar niet met het gebruik van mistnetten. Mistnetten hebben een niet-selectieve werking en bovendien is de kans aanmerkelijk dat het gevangen dier eraan overlijdt of gewond raakt door stress of andere oorzaken. Er is veel deskundigheid en ervaring voor nodig om deze risico's zoveel mogelijk te voorkomen.

Uit de aanvraag blijkt onvoldoende duidelijk wat de noodzaak is om het mistnet als vangmiddel voor vogels en vleermuizen te gebruiken en op welke concrete wijze deze handelingen worden uitgevoerd. De inzet van dit middel is uitsluitend inzetbaar bij gebrek aan andere alternatieven in die gevallen waarbij het onderzoeksdoel de individuele risico's voor de soorten redelijkerwijze rechtvaardigt. Het gaat hier om specialistisch en gericht wetenschappelijk onderzoek waarbij de dieren bijvoorbeeld gemerkt of gezenderd moeten worden dan wel waarbij monsternamen of biometrische gegevens nodig zijn welke niet op andere wijze te verkrijgen zijn. De in de aanvraag

verstrekke motivatie dat bijvoorbeeld de inzet van mistnetten voor bepaalde vleermuissoorten nodig is omdat deze met een batdetector niet goed te onderscheiden zijn achten wij vanwege de risico's voor de betrokken individuen niet in redelijke verhouding staan tot het doel dat met het betreffende onderzoek is beoogd.

Verder is niet aangetoond dat de degenen die de handelingen uitvoeren over voldoende deskundigheid en ervaring beschikken om het risico dat de dieren worden gedood of verwond zo klein mogelijk te houden. Zo is voor het vangen van vleermuizen sprake van een opleiding en certificering van het vleermuisvangsysteem van de Zoogdiervereniging (vleermuizenvangen.nl). Mistnetten voor het vangen van vogels zijn verder alleen toegestaan met een machtiging van het Vogeltrekstation. Deze is niet verstrekt. Wij staan derhalve het gebruik van het mistnet als vangmiddel niet toe.

Weigering vernielen/beschadigen/wegnemen t.b.v. broedvogelpreventie

Het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels t.b.v. broedvogelpreventie is ook aangevraagd. Omdat met deze handeling niet primair wordt beoogd het onderzoeksbelang te dienen, wordt hiervoor in dit kader **geen** ontheffing verleend. Als er reeds sprake van een nest is, is preventie daarvan een gepasseerd station.

Amfibieën en reptielen

Voor het vangen van volwassen amfibieën en larven worden amfibieën-netten gebruikt. De dieren worden ter plaatse gedetermineerd en direct weer vrijgelaten. Salamanders worden in de nacht in de baltsperiode op zicht geïnventariseerd met behulp van een zaklantaarn. Macrofaunanetten worden gebruikt om een steekproef te nemen van de amfibieën-larven in het water. Wanneer de larven te klein zijn worden ze op 70% alcohol gezet en in het laboratorium gedetecteerd. Omdat dit slechts een steekproef betreft van een relatief kleine hoeveelheid larven heeft dit verder geen nadelige gevolgen voor de staat van instandhouding. Eventueel worden larven opgekweekt en na determinatie teruggeplaatst op de vangplek. Tijdens de landfase vindt er ook inventarisatie plaats van amfibieën en reptielen. Vangen gebeurt met de hand of met een ruim net. Ook worden amfibieën-schermen gebruikt en worden emmers ingegraven om de dieren te vangen. Tenslotte worden nog herpeto-plaatjes gebruikt waar de dieren onderkruipen wanneer de zon schijnt. Gevangen dieren worden na determinatie direct weer vrijgelaten.

Onze beoordeling amfibieën en reptielen: weigering doden van larven van amfibieën

Wij kunnen instemmen met de hierboven beschreven onderzoeksmethoden, met uitzondering van het op alcohol zetten van larven van amfibieën. Wij weigeren hiervoor ontheffing te verlenen. Indien de larven te klein zijn om in het veld te determineren, is het alternatief om te wachten totdat ze wel groot genoeg zijn. Daarnaast noemt aanvrager zelf het alternatief om de larven op te kweken en na determinatie terug te plaatsen op de vangplek. Het is dus niet nodig om de larven te doden.

Vissen

Steeknetten worden gebruikt om wateren steekproefsgewijs te bemonsteren. Gevangen dieren worden na determinatie ter plekke vrijgelaten. Fuiken worden ingezet als onderzoek naar moeilijk te inventariseren soorten gewenst is (zoals de grote modderkruiper). Indien nodig worden juveniele vissen of larven gedood, meegenomen en in het laboratorium gedetermineerd. Indien inzicht verkregen dient te worden in de functie van bepaalde wateren als voortplantingswater voor bepaalde vissoorten wordt de broedzegen (en eventueel keurnetten) ingezet. Gevangen visbroed dat niet in het veld gedetermineerd kan worden, wordt dan op 70 % alcohol gezet en in het laboratorium gedetermineerd m.b.v. een microscoop. Afhankelijk van de situatie wordt gebruik gemaakt van keurnetten of wordt van de broedzegen een kuil gemaakt door de onderkant te verzwaren. In het geval van grotere wateren en grote vissen wordt een lange zegen (gemiddeld 70 à 100 meter lang) met een grotere maaswijdte ingezet. In grote wateren met veel obstakels kan daarnaast het elektro-visapparaat worden ingezet. De

medewerker die dit elektrisch vistuig bedient heeft een geldig certificaat voor deze wijze van vissen. Met behulp van een hevelzuiger wordt de (rivier)bodem op gerichte wijze bemonsterd. Tijdens de bemonstering wordt de rivierbodem, inclusief de daarin levende soorten, opgezogen waarna het materiaal aan boord van een boot in een zeef terechtkomt. Daar wordt het materiaal direct uitgezocht op aanwezigheid van soorten waarna deze op de vangstlocatie weer vrijgelaten worden. Bij grotere overzetacties wordt gewerkt volgens de actuele kennisdocumenten van BIJ12, waarbij rekening wordt gehouden met de winterrust, de voortplantingsperioden en extreme weersomstandigheden.

Onze beoordeling vissen:

Ten behoeve van een gedegen onderzoek moeten een beperkt aantal juveniele vissen en larven worden gedood. Aangezien dit geen significant verslechterend effect heeft op de staat van instandhouding van die soorten en er geen bevredigend alternatief is, kunnen wij instemmen met deze onderzoeksmethode. Ook voor het overige kunnen wij instemmen met bovengenoemde onderzoeksmethode voor vissen.

Ongewervelden

Larven van libellen worden gevangen met een macrofaunanet. Indien mogelijk worden ze ter plaatse gedetermineerd en weer vrijgelaten. Als dat niet mogelijk is worden ze gedood met heet water en geconserveerd met 70 % alcohol en in het laboratorium gedetermineerd met een microscoop. Platte schijfhorens worden met een net (macrofaunanet en amfibieënnet) gevangen, meegenomen en op 70% alcohol gezet en in het laboratorium gedetermineerd m.b.v. een microscoop. Soorten als kreeften, mosselen en waterkevers worden met schepnetten gevangen en ter plaatse gedetermineerd en daarna direct vrijgelaten. Vlinders, libellen en (larven van) kevers worden met de hand of een vlindernet gevangen.

Met behulp van een hevelzuiger wordt de (rivier)bodem op gerichte wijze bemonsterd. Tijdens de bemonstering wordt de rivierbodem, inclusief de daarin levende soorten, opgezogen waarna het materiaal aan boord van een boot in een zeef terechtkomt. Daar wordt het materiaal direct uitgezocht op aanwezigheid van soorten, waarna deze op de vangstlocatie weer vrijgelaten worden.

Voor het onderzoek naar loopkevers worden meerdere glazen potjes in de bodem ingegraven met de bovenrand gelijk aan het maaiveld. De loopkevers zullen tijdens het lopen in de potjes vallen. Deze potjes worden twee dagen na het ingraven uit de grond gehaald waarna alle insecten op naam worden geïnventariseerd.

Onze beoordeling ongewervelden:

Wij kunnen instemmen met bovengenoemde onderzoeksmethode. Wel merken wij op dat vangpotten ook een niet selectief vangmiddel betreffen. In de vangpotten vallen niet alleen loopkevers, maar kunnen ook andere dieren gevangen worden, waaronder andere insecten dan waarop het onderzoek is gericht en dieren die insecten eten, zoals bijvoorbeeld spitsmuizen en hagedissen. Om deze reden hebben wij in voorschrift 11 aan deze vangmethode nadere voorwaarden gesteld.

Flora

Flora wordt met name op zicht gedetermineerd met behulp van een loep en een determinatiegids. Echter zijn er verschillende planten die nauw verwant zijn aan andere soorten waardoor het nodig is kleine details aan de plant te onderzoeken om de soort te kunnen determineren. Hierdoor is het in sommige gevallen onontkoombaar om verschillende kleine onderdelen van de plant te plukken en te verzamelen en af te snijden om de soort beter te kunnen determineren. Het plukken of afsnijden van verschillende onderdelen van de plant zal echter niet tot afname van de soort leiden. Dit geldt voor zowel soorten van de Habitatrichtlijn als voor het beschermingsregime andere soorten.

Onze beoordeling planten:

Wij kunnen instemmen met bovengenoemde onderzoeksmethode.

Vangmiddelen

In tabel 2 zijn de middelen opgenomen die de aanvrager wenst te gebruiken om dieren te vangen ten behoeve van de aangevraagde activiteiten. Daartoe behoren ook niet-selectieve middelen, te weten: mistnet, inloopval, vangpot, broedzegen, elektro-visapparaat, netten, emmer en hevelzuiger. In onze beoordeling hiervoor van de onderzoeksmethoden zijn ook de daarbij gebruikte vangmiddelen meegenomen. Daarbij hebben wij aangegeven waarom wij geen ontheffing verlenen voor het gebruik van mistnetten voor het vangen van vogels en vleermuizen. De overige in de aanvraag opgenomen vangmiddelen wijzen wij op grond van art. 3.25, eerste lid, van de Wnb aan. Deze vangmiddelen zullen gebruikt worden conform de daarvoor geldende standaardonderzoeksmethoden (zie hierna onder 'Effecten van de handelingen op de staat van instandhouding') en indien deze niet beschikbaar zijn door voor de betreffende soort deskundige personen (vs. 7), waarbij de dieren in principe niet worden gedood, behoudens de platte schijfhoren en (larven van) libellen, en visbroed, omdat het voor deze soorten vrijwel niet te voorkomen is en/of alleen in het laboratorium kunnen worden gedetermineerd. Gevangen dieren worden zo snel mogelijk weer op de vangplek vrijgelaten (vs. 8). Dit geldt tevens voor bijvangst (vs. 12).

Het zich buiten gebouwen bevinden met een inloopval

Op grond van artikel 3.24 lid 2 Wnb jo. artikel 3.10, aanhef en onder e Besluit natuurbescherming is het verboden zich buiten gebouwen te bevinden met een inloopval, indien redelijkerwijs moet worden aangenomen dat die vangkooi wordt gebruikt voor het doden of vangen van dieren. Wij zijn op grond van artikel 3.25, vierde lid, sub a Wnb bevoegd om hiervoor ontheffing te verlenen. Wij maken van die bevoegdheid gebruik en voeren daartoe het volgende aan. Bij het vangen zal gebruik worden gemaakt van een zgn. levend vangende inloopval. Om die te kunnen gebruiken bij het onderzoek zal het noodzakelijk zijn om de inloopval mee te nemen in het veld, dus buiten gebouwen. Wij verlenen derhalve ontheffing van deze verbodsbepaling.

Staat van instandhouding

Volgens aanvrager geldt dat te allen tijde wordt voorkomen dat de hiervoor beschreven onderzoeksmethoden leiden tot significant nadelige effecten op populatieniveau van de betreffende soorten en dat de staat van instandhouding in geen geval negatief zal worden beïnvloed door het uitvoeren van de aangevraagde activiteiten. Indien er al individuen het leven laten zal het altijd om kleinschalige effecten gaan. Er wordt over het algemeen gebruik gemaakt van alle standaardonderzoeksmethoden, die beschreven worden in kennisdocumenten van BIJ12 en/of door de landelijke PGO's (Particuliere Gegevens verzamelende Organisaties) en overige erkende organisaties (NGB, RAVON, SOVON, Zoogdiervereniging, etc.).

De toegepaste onderzoeksprotocollen achten wij voldoende bewezen en zorgvuldig om negatieve effecten op de staat van instandhouding te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken. Het ecologisch onderzoek staat verder ten dienste van het beschermen van de betreffende soorten wat maakt dat het nooit een doelstelling is om de soorten schade te berokkenen. Om te borgen dat de standaardonderzoeksmethoden ook daadwerkelijk worden nageleefd, hebben wij het volgen van deze methoden in voorschrift 7 verplicht gesteld. Bij afwezigheid van dergelijke standaarden dient de alternatieve onderzoeksmethode altijd door een deskundige te worden uitgewerkt met als grondslag het minimaliseren van effecten en onnodig lijden (vs. 14). Ook dient in voorkomende situaties, hiervan expliciet melding te worden gedaan in het jaaroverzicht (vs. 4) waarbij tevens de gevolgde werkwijze wordt geëvalueerd en waar nodig verbeterd wordt op basis van de opgedane inzichten.

Ten aanzien van het weer loslaten van gevangen individuen achten wij het verder noodzakelijk om omwille van de duidelijkheid, hieraan concrete voorwaarden te verbinden zodat er geen misverstanden kunnen ontstaan ten aanzien van het verbod op uitzetten van dieren als bedoeld in artikel 3.34 van de Wnb dan wel het verplaatsen van individuen naar alternatief leefgebied als onderdeel van mitigerende maatregelen, bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wij achten het in deze niet onredelijk om — in voorkomende incidentele gevallen waarbij het direct loslaten van gevangen exemplaren (vanuit het belang van het betreffende dier) niet mogelijk is op de vangstlocatie

— de dieren los te laten binnen circa 100 m van de vangstlocatie in bestaand leefgebied. Zelfs voor weinig mobiele soorten is deze afstand namelijk nog goed te overbruggen. Dit hebben wij geborgd in voorschrift 10.

Tevens stellen wij in geval van handelingen waarbij dieren worden gevangen of gedood of waarbij eieren worden geraapt, een onderzoeksplan verplicht dat op verzoek van de toezichthouder of opsporingsambtenaar dient te worden getoond (vs. 14). Daarbij wordt zorgvuldig gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol, waarbij zo min mogelijk effecten optreden (vs. 15). Het doden zal derhalve beperkt blijven tot incidentele of onvoorziene gevallen. Daarmee is geen sprake van wezenlijke effecten op de populatie dan wel het lokaal voorkomen van de soort. Tot slot is een jaarrapportage van alle onderzoeken verplicht gesteld met het oog op het kunnen volgen van de ontwikkelingen en de omvang van het aantal gedode of gevangen dieren en geraapte eieren (vs. 19).

Wel ontbreekt nog de aandacht voor de eventuele verspreiding van ziektekiemen en invasieve exoten. Daarom verplichten wij ter bescherming van amfibieën en reptielen via voorschrift 15 het toepassen van het desinfectie protocol van RAVON bij veldonderzoek in en nabij water of een vergelijkbaar eigen hygiëneprotocol. Hierbij zijn steeds de meest recente wetenschappelijke inzichten geldend. Aanvullend leggen wij de ontheffinghouder in voorschrift 16 op dat de profielen van schoeisel en van banden van vervoersmiddelen gereinigd moeten worden, voordat de onderzoeker een onderzoekslocatie verlaat. We doen dit om ongewenste verspreiding van invasieve exoten zo veel mogelijk te voorkomen. Deze exoten verdringen de inheemse flora. Dit voorschrift geldt voor elke onderzoekslocatie.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande zijn wij van oordeel dat, middels de voorgestelde manier van werken en met inachtneming van de voorschriften, negatieve effecten als gevolg van de geplande handelingen voorkomen kunnen worden of tot een minimum kunnen worden beperkt en niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de in dit besluit genoemde nationaal en Europees beschermde soorten.

Geen andere bevredigende oplossing

Bij het uitvoeren van het onderzoek wordt te allen tijde zorg gedragen om de minst schadelijke methode te kiezen die tot een toereikend onderzoeksresultaat biedt (zie voorschrift 7). Onderzoeksmethodes worden geoptimaliseerd per soort(groep) en zodanig opgezet dat deze zo min mogelijk nadeel voor de natuur veroorzaken, onder meer door de verzamelperiode te beperken. Daar waar mogelijk worden alternatieven gebruikt, zoals andere technieken om data te verzamelen (eDNA). Het verzamelen van zeldzame en/of beschermde soorten wordt tot het hoogstnoodzakelijke beperkt. Wij achten voldoende onderbouwd dat, wanneer het onderzoek op de voorgenomen wijze wordt uitgevoerd met de toegepaste middelen en methoden, zo veel mogelijk rekening wordt gehouden met de betrokken soorten. Er zijn geen bevredigende alternatieven aanwezig om de benodigde inzichten te verkrijgen. De informatie die met het onderzoek wordt verkregen leidt tot meer kennis over de betrokken soorten en zodoende draagt dat bij aan het beter beschermen van deze soorten.

Wettelijk belang

De ontheffing is aangevraagd in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats en voor onderzoek en onderwijs. Voor dier- en plantensoorten die alleen op nationaal niveau zijn beschermd zijn daaraan ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer en onderhoud en het algemeen belang toegevoegd.

Met het onderzoek wordt beoogd om informatie te verzamelen over soorten binnen de invloedssfeer van een gebied (presentie-, verspreidings-, of monitoringonderzoek) en/of inzicht te krijgen in de functie(s) die (onderdelen van) het gebied heeft (hebben) voor de betreffende soort(en). Daarnaast moeten de onderzoeken minstens een van de volgende doelstellingen hebben:

- verspreidingsonderzoek ten behoeve van de bescherming van een bepaalde soort, meestal in opdracht van overheden of terreinbeherende organisaties;
- monitoring, ter controle van de stand van zaken, of om de effecten van een bepaalde verandering in de omgeving te onderzoeken met betrekking tot een aandachtsoort, meestal in opdracht van overheden of terreinbeherende organisaties.

Door de verzameling van gegevens worden inzichten verkregen in de biodiversiteit en in de dynamiek van soorten en ecosystemen. Het onderzoek levert een belangrijke bijdrage aan de instandhouding van soorten en habitats, door het leveren van kennis die nodig is om de toestand van soorten en habitats te evalueren. De kennis wordt ook ingezet om de (mogelijke) gevolgen van huidige en toekomstige menselijke activiteiten te kunnen beoordelen en beheersmaatregelen te onderbouwen om een bijdrage te kunnen leveren aan een duurzamer, zorgvuldiger beheer en gebruik en de bescherming van soorten en habitats.

Inventarisaties vinden plaats om de aan- dan wel afwezigheid van flora en fauna, de functionaliteit van gebieden voor flora en fauna en mogelijke invloed van activiteiten op de instandhouding van flora en fauna vast te kunnen stellen. De inventarisaties vormen de basis voor advisering door adviesbureaus, gericht op naleving van de Wet natuurbescherming en op instandhouding en bevordering van flora en fauna. Zonder kennis over voorkomende flora en fauna is een beoordeling van mogelijke gevolgen voor de staat van instandhouding en eventueel benodigde effectieve maatregelen ten dienste van instandhouding (en verdere ontwikkeling) niet mogelijk. Hiermee wordt ook het algemeen belang gediend in het kader van het kunnen uitvoeren van onderzoek ten dienste van advisering over het samengaan van meerdere maatschappelijke belangen waaronder die van flora en fauna.

Het is niet in het belang van onderzoek en onderwijs, als bedoeld in artikel 3.3, vierde lid, aanhef onder b, sub 5, artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 4 en artikel 3.10, tweede lid jo. artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 4, van de Wnb, indien de onderzoekshandelingen plaatsvinden ter naleving van de wettelijke verplichtingen uit de Wnb of andere regelgeving die gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen of bestendig beheer en onderhoud in opdracht van een initiatiefnemer of andere belanghebbenden. Daarvoor gelden andere wettelijke vereisten waaraan wij een aanvraag moeten toetsen. Daarbij is niet relevant of de opdrachtgever van dergelijke onderzoek een overheidsinstantie is of een private (rechts-)persoon. Dit besluit ziet dus niet op dit type onderzoeken.

Gelet op het bovenstaande en met inachtneming van de bovengenoemde restrictie, zijn wij van oordeel dat de belangen 'ter bescherming van de (wilde) flora of fauna', het belang van de 'instandhouding van de natuurlijke habitats' en voor 'onderzoek en onderwijs' gediend worden met het verlenen van deze ontheffing en voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de betrokken beschermde soorten, die als gevolg van de uitvoering van de voorgenomen handelingen zullen optreden, te rechtvaardigen.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing voor het uitvoeren van onderzoek naar en inventarisatie van beschermde flora en fauna in Zuid-Holland op grond van artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid en artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb worden verleend, met uitzondering van:

- het vangen van vogels;
- het vangen van vleermuizen met mistnetten;
- het doden van amfibieën;
- het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels t.b.v. broedvogelpreventie.